

Monumentnummer*: 510473

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	20 januari 1999
Kadaster deel/nr	82684/182

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Oudeschoot	Heerenveen	Fryslân

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Mildam	N			37

Omschrijving**

Inleiding

De BOERDERIJ van het kop-romp type heeft een complexe voorgeschiedenis. Ter plaatse stond een boerderij van het Zuidfriese type, waarvan de gedenksteen in de schuur opnieuw is ingemetseld. In 1867 ontwierp H. Luiking uit Lemmer in opdracht van Jan Bieruma Oosting een experimentele gelede boerderij, genaamd Oranjehoeve. Een hevige brand verwoestte in 1897 het grootste gedeelte van de boerderij; slechts het voorhuis bleef behouden. Het schuurgedeelte werd in 1898 herbouwd door timmerman J.G. Brouwer, maar in een traditionele schuurvorm. Het voorhuis doet geheel dienst als woonhuis, evenals het eerste deel van de romp, dat voorts grotendeels een bedrijfsfunctie heeft.

Omschrijving

Het geheel onderkelderde voorhuis van één bouwlaag heeft een rechthoekig grondplan. Het overstekende zadeldak, met gesneden klampen en een windveer, is gedekt met zwart gesmoorde gegolfde Friese pannen. De geveltop is voorzien van vernieuwd houten ajourwerk en een siermakelaar. Op de nok is een gemetselde schoorsteen met schoorsteenbord. Het opgaand muurwerk van het voorhuis bestaat uit bruine bakstenen op een trasraam van gele bakstenen. De gevels worden verlevendigd met gele bakstenen decoraties. Zo zijn de gevelhoeken in gele stenen opgemetseld. Een gele band loopt rondom het voorhuis ter hoogte van de onderdorpels. Daarnaast hebben de vensters aan alle gevels een gele bakstenen omlijsting en wenkbrouwbogen bestaande uit afwisselend gele en bruine bakstenen. De zuidgevel is vier raamtraveeën breed. De kelderverdieping heeft vier blinde ramen met gedrukte segmentbogen in gele bakstenen. De opkamer wordt ingedeeld door vier getoogde H-vensters met persiënnes. In de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

geveltop is een getoogd drielichtsvenster. Aan weerszijden van dit venster twee medaillons van gele baksteen; de architect ontwierp in de medaillons oorspronkelijk koeiekoppen. De zijgevels zijn drie raamtraveeën diep. De kelder verdieping heeft getoogde ramen met luiken en diefijzers. In de westgevel zijn twee H-vensters met persiennes en een blind venster; in de oostelijke zijgevel zijn een H-venster met persiënne en twee blinde vensters. Alle raamomlijstingen hebben een gele bakstenen omlijsting. Onder de dakrand zijn rozetankers. De romp is opgetrokken in bruine bakstenen en is op rechthoekige grondslag gebouwd met een lagere aanbouw aan de noordoostzijde; het zuidwestelijk deel van de romp is de woonkeuken. Het schilddak is belegd met zwartgesmoorde gegolfde Friese pannen en het oostelijke dakschild met rode ongeglazuurde gegolfde Friese pannen. Aan de voorzijde is een gemetselde schoorsteen op de hoek van nok en hoekkepers. Op de nokhoeken staan twee vernieuwde uileborden. In de westgevel bevindt zich een houten deur met bovenlicht en ernaast zijn twee H-vensters onder strek. In de krimp is een zesruitsvenster. De westgevel wordt verder ingedeeld door een houten deur en vier ijzeren getoogde negenruitsvensters onder een rollaag en met een gemetselde afzaat. Tussen de eerste twee vensters is een dubbele houten opgeklampte staldeur. In het dakschild zijn twee kajuiten met houten voluutwangen. In de (noordelijke) achtergevel bevindt zich een gedenksteen met opschrift: HERBOUWD 1867 1767 DEN 1 APRIL LAG HENDRIK ANDERS DE EERSTE STEEN AAN DEZEN HUIZE OUD 6 JAREN EN 14 DAGEN. In de achtergevel zijn dubbele mendeuren en getoogde ijzeren vierruits stalramen. De lagere aanbouw heeft dezelfde achterrooilijn als de romp. De gevelindeling van de aanbouw bestaat uit vierruits stalramen en vernieuwde betonnen vensters. De gevelindeling van de topgevel bestaat uit een dubbele houten deur en hooizolderluik in de geveltop. In de oostelijke zijgevel zijn negen vierruits stalramen onder een rollaag en met een gemetselde afzaat. In het dakschild zijn twee houten dakkapellen.

Het interieur van het woon- en bedrijfs gedeelte is grotendeels gaaf wat betreft indeling en gedeeltelijk voor wat betreft detaillering. Zo zijn o.a. een schoorsteen en bedstedenwand in de opkamer nog aanwezig. In de romp is een spekhok boven de keuken, en zijn bedsteden voor de knechten in de stallen aanwezig.

Waardering

De boerderij, gedeeltelijk gebouwd in 1867 en herbouwd in 1898 in Oudeschoot, is van cultuurhistorisch en architectuurhistorisch belang:

- als oorspronkelijk en essentieel hoofdbestanddeel van het visueel en ruimtelijk zeer gave boerderijcomplex met schuur, mestberging en stookhok,
- vanwege de redelijke mate van esthetische kwaliteit van het ontwerp,
- vanwege de detaillering en ornamentiek van het voorhuis in een landschappelijke stijl,
- vanwege de redelijke mate van architectonische gaafheid van het exterieur en het interieur,
- vanwege de historisch-ruimtelijke relatie van de boerderij met het omliggende gebied,
- vanwege de hoge mate van belang als essentieel onderdeel van een groter geheel dat cultuurhistorisch van nationaal belang is, te weten het gebied met de buitenplaatsen c.a. Oranjewoud-Oudeschoot.

Hoofdcategorie

Boerderijen, molens en bedrijven

Subcategorie

Boerderij (M)

Functie

Boerderij(M1)

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument